

**Egzamin certyfikacyjny
z języka polskiego jako obcego**

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

B1

POZIOM PROGOWY

INFORMACJE OGÓLNE

Ogólny opis umiejętności

Zdający powinni umieć rozpoznawać i stosować poprawne gramatycznie formy językowe, wyrażające i pozwalające na wyrażanie intencji pragmatycznych w zakresie określonym inwentarzem funkcjonalnym i pojęciowym poziomu B1 w odniesieniu do tematów i sytuacji określonych inwentarzem tematycznym tego poziomu. Zakres ten precyzuje lista zagadnień gramatyczno-syntaktycznych (zob. *Standardy wymagań egzaminacyjnych*).

Błędy gramatyczne występujące w tekstach mówionych i pisanych przez zdających nie powinny uniemożliwiać zrozumienia treści i intencji wypowiedzi.

Budowa części egzaminu – poprawność gramatyczna

Ta część egzaminu składa się z 8 – 11 zadań, których podstawą mogą być zarówno teksty preparowane, jak i autentyczne. Problemy gramatyczne i słownictwo dostosowane są do wymogów poziomu zaawansowania B1. Za poszczególne operacje gramatyczne otrzymuje się punkty: 0,25, 0,5, 0,75 lub 1 punkt, zależnie od stopnia trudności. Zadania mogą być wykonywane w dowolnej kolejności.

Typy zadań

• Zadania wielokrotnego wyboru:

- › Zdający wybiera spośród kilku podanych form gramatycznych jedną poprawną.

Przykład: Adam jest student, **studentem**, studencie.

- › Zdający wybiera wyrazy z ramki i uzupełnia nimi tekst. Niektóre wyrazy mogą się powtarzać lub jeden z nich jest zbędny.

po	za	w	na	od
----	----	---	----	----

Przykład: Wiosną podróżowaliśmy **po** całej Europie.

• Zadania transformacyjne:

- › transformacja morfologiczno-składniowa

Przykład:

Proszę **jedną kawę**. (jedna kawa)

Czy państwo **wiedzą** (wiedzieć), gdzie jest sala nr 5?

- › transformacja słowotwórcza

Przykład:

Ona mówi **dobrze** po polsku. (dobry)

Kto z was **lepiej** mówi po francusku? (lepszy)
Polacy mieszkają nie tylko w Polsce. (polski)

- transformacja zdaniowa

Przykład:

Czy znasz dobrze język polski? (**mówić**)
Czy mówisz dobrze po polsku?

- **Zadania z l u k a m i :**

- luki cząstkowe

Przykład:

Kiedy **sześliśmy** z domu, **szedł** do nas sąsiad.
 Kiedy **wysześliśmy** z domu, **podszedł** do nas sąsiad.

- luki całościowe

Przykład:

On **_____** Jan Kowalski. Jan **_____** 26 lat i **_____** żonaty.
 On **nazywa się** Jan Kowalski. Jan **_____** 26 lat i **_____** jest **_____** żonaty.

Wskazówki dla przygotowujących się do egzaminu

Osoby zamierzające przystąpić do egzaminu certyfikatowego na tym poziomie powinny zapoznać się z katalogiem problemów gramatycznych, zamieszczonym w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*. Omówienie zamieszczonych w nich problemów i wstępne ćwiczenia znajdują się zwykle w każdym podręczniku kursowym. Jednak nie należy ograniczać się wyłącznie do tego typu podręczników, lecz korzystać także z innych opracowań poświęconych tej problematyce (gramatyki, zbiory ćwiczeń dla poziomu B1.)

PRZYKŁADOWE ZADANIA

FLEKSJA IMIENNA

Odmiana rzeczownika i przymiotnika.

I. Proszę podkreślić poprawną formę wyrazów zgodnie z podanym przykładem (odmiana rzeczowników).

____/4 p. (16 x 0,25 p.)

Od lat z [męża, mężowi, mężem⁰] podróżujemy po [Europa, Europę, Europie¹]. Cały rok z niecierpliwością czekamy na [wakacjach, wakacje, wakacji²], bo tylko wtedy możemy wyjechać za [granice, granicą, granicy³]. Co dwa lata jeździmy nad [morzem, morze, morzu⁴], gdzie możemy uprawiać [sportów wodnych, sporty wodne, sportach wodnych⁵]. Kiedy jesteśmy nad [morze, morzu, morzem⁶], odpoczywamy i jednocześnie trenujemy. Często wybieramy się też w [góry, górę, górach⁷], ponieważ uwielbiamy [widoki, widoków, widoku⁸], które można podziwiać ze [szczytów, szczyty, szczytami⁹]. Ponadto chętnie zwiedzamy [zabytków, zabytku, zabytki¹⁰] w europejskich stolicach, chociaż nie lubimy [ruch, ruchu, ruchy¹¹] na ulicach miast. W czasie wypraw robimy bardzo dużo [zdjęcia, zdjęcie, zdjęć¹²]. Po powrocie pokazujemy je [znajomych, znajomym, znajomi¹³] i opowiadamy im o [naszych przygodach, nasze przygody¹⁴]. Dzięki [wspomnieniom, wspomnienia, wspomnieniami¹⁵] jesteśmy pogodni nawet wtedy, kiedy za oknem nie ma [słońcu, słońca, słońce¹⁶].

II. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (odmiana rzeczowników i przymiotników).

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Gdy trzy lata temu piękna Polka wychodziła za mąż podpisała [intercyze] [małżeńską] (intercyza⁰ małżeńską⁰). Zdjęcia aktorki można znaleźć na wielu [] (strona¹ internetowa²) i w znanych [] (czasopismo³ filmowe⁴). Ona jednak uważa, że prawdziwe piękno nosimy w sobie. To ono wytwarza [] (nasza⁵ aura⁶). Walory [] (niepowtarzalna⁷ uroda⁸) gwiazdy docenili producenci. W kolejnym filmie

Grażyna Szapołowska wcieli się w postać
(najsłynniejsza⁹ truciicielka¹⁰).

III. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (odmiana rzeczowników).

____/5p. (10 x 0,5 p.)

Nasze małe mieszkanko znajdowało się w centrum **Warszawy** **(Warszawa)**⁰ na dziesiątym (piętro)¹. Z jego (okno)² roztaczał się widok na Pałac Kultury, centrum i tory kolejowe. Rano wybiegaliśmy z niego każdy do swoich (zajęcie)³. Wieczorem po (praca)⁴ wracaliśmy zmęczeni, żeby odpocząć we własnych czterech (ściana)⁵ i cieszyć się (widok)⁶ stolicy. Ale piękny widok nie mógł zrekompensować (hałas)⁷ przejeżdżających dołem (pociąg)⁸. Ich intensywne życie zaczynało się właśnie wtedy, kiedy wszyscy (mieszkaniec)⁹ naszego bloku marzyli o (sen)¹⁰.

IV. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (odmiana rzeczowników).

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Piotr i Małgorzata wybrali się do **kina** **(kino)**⁰. Kolejki do (kasa)¹ były tak długie, że bali się, czy wystarczy (bilet)². Na szczęście nie zabrakło, ale niestety okazało się, że nie ma już wolnych (miejsce)³ obok siebie. Musieli więc usiąść osobno w ostatnim (rząd)⁴. Oboje mieli jednak (nadzieja)⁵, że może dzięki (film)⁶ odpoczną od codziennych (zajęcie)⁷. Zresztą wszyscy (widz)⁸ spodziewali się niezwykłych (wrażenie)⁹, gdyż film zdobył wiele (nagroda)¹⁰.

V. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (odmiana rzeczowników).

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład:

Byłem w **domu** (**dom**)⁰ już o 15.00.

W _____ (czerwiec)¹ Piotrek dostał z okazji _____ (urodziny)² wiele

_____ (prezent)³, ale najbardziej cieszył się _____ (rower)⁴.

O _____ (rower)⁵ marzył już dawno. Teraz od _____ (rano)⁶

do _____ (noc)⁷ jeździ z _____ (koledzy)⁸ po _____

(miasto)⁹. Dzięki _____ (sport)¹⁰ stał się zdecydowanie zdrowszy.

VI. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (odmiana rzeczowników).

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Ostatnio dużo zmienia się w naszym **życiu** (**życie**)⁰. Mój mąż długo szukał

_____ (praca)¹ i w końcu ją znalazł. Teraz będzie pracował w _____

(fabryka)² porcelany. Codziennie będzie tam jeździł _____ (rower)³. Mam

nadzieję, że w końcu przestaniemy narzekać na brak _____ (pieniądze)⁴. Nasi

dwaj _____ (syn)⁵ ożenili się i wyprowadzają się do własnych _____

(mieszkanie)⁶. Nasza córka w przyszłym _____ (tydzień)⁷ po raz pierwszy pójdzie

do _____ (gimnazjum)⁸. Niedawno zmarła moja bratowa, dlatego teraz muszę

trochę więcej pomagać _____ (brat)⁹. Myślimy nawet o tym, żeby zamieszkać

w jego dużym _____ (dom)¹⁰.

VII. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (odmiana rzeczowników).

____/4,5 p. (9 x 0,5 p.)

Przykład:

On nie ma **psa** (**pies**)⁰.

Uwielbiam składać życzenia. W tym miesiącu będą urodziny Marka, mojej siostry, babci i mamy. Chcę życzyć _____ (Marek)¹ _____ (sukcesy)²

w szkole i dużo [] (radość)³. Mojej [] (siostra)⁴ będę życzył
 [] (powodzenie)⁵ na egzaminach i dużo [] (miłość)⁶, a babci
 [] (zdrowie)⁷ i [] (szczęście)⁸. Dla mamy mam specjalne
 życzenia. Chcę jej życzyć miłych [] (wakacje)⁹.

VIII. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (odmiana rzeczowników).

____/10 p. (20 x 0,5 p.)

Przykład:

Maria i Antoni są bardzo **towarzyskimi ludźmi** (towarzyski człowiek)⁰.

Państwo Antoni i Maria Kowalscy mają wielu [] (dobry przyjaciel)¹
 i często zapraszają ich do [] (swoj dom)², który stoi
 w lesie nad [] (jezioro mazurskie)³. Nic dziwnego, że goście lubią
 odwiedzać [] (państwo Kowalscy)⁴ w tej pięknej i spokojnej okolicy.
 Wielu [] (stary znajomy)⁵ bardzo podobają się nie tylko mazurskie
 krajobrazy, ale także opowieści [] (pan Antoni)⁶, którym
 przysłuchują się przy [] (pyszna szarlotka)⁷ zrobionej przez
 [] (pani Maria)⁸. Antoni i Maria są malarzami, dlatego []
 [] (najważniejsza atrakcja)⁹ każdego ze spotkań towarzyskich jest pokaz kilku
 [] (ostatnia praca)¹⁰ gospodarzy.

IX. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą wyrazów z ramki zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

monopolowy	apteka	delikatesy	księgarnia	obuwniczy	cukiernia
warsztat	jubilerski	kwiaciarnia	postój	przystanek	

Moja żona ma jutro urodziny, mam więc do załatwienia parę spraw na mieście, a tu jak na złość musiałem oddać samochód do **warsztatu**⁰ i naprawa potrwa kilka dni. Nie wiem teraz czy pójść na ¹ tramwajowy, czy lepiej od razu na ² taksówek. Muszę załatwić tyle spraw! Obok ³, do której zaglądam regularnie po nowe książki, jest sklep ⁴, gdzie widziałem niedużą złotą broszkę. Bez samochodu będę tam jechał godzinę! Chyba jednak pojedę taksówką. Po drodze mam ⁵, więc zamówię na jutro kwiaty, w ⁶ zamówię tort. Żona przygotowuje przyjęcie i pewnie jak zwykle będzie za dużo jedzenia, więc może poproszę taksówkarza, żeby zatrzymał na chwilę przy ⁷ i wezmę jakieś krople na żołądek – tak na wszelki wypadek. W ⁸ kupię dobrą kawę i jakiś koniak..., chociaż może lepiej po alkohole wybrać się do ⁹. Odkąd samochód jest w naprawie, zauważyłem, że mam niezbyt wygodne buty, ale nie wiem, czy znajdę czas, żeby wejść do ¹⁰ i kupić sobie jakieś wygodniejsze.

Zaimki osobowe

I. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Przykład: Czekam na **ciebie** (ty)⁰.

Piotr zakochał się w Agnieszce. Myśli o _____ (ona)¹ cały czas. Codziennie czeka na _____ (ona)² przed uniwersytetem, przynosi _____ (ona)³ róże, odprowadza _____ (ona)⁴ do domu. Rozmawia z _____ (ona)⁵ o wszystkim.

II. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą właściwego zaimka zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład:

Wczoraj odwiedziłam moich rodziców. Często odwiedzam **ich**⁰ w niedzielę.

Rozmawiam z []¹ o ich zdrowiu, a oni pytają []² o moją pracę i rodzinę. Opowiadam []³ o mojej córce – ich wnuczce – Oli. Ola czasem przyjeżdża ze []⁴ do dziadków, którzy po prostu za []⁵ przepadają. Nic dziwnego, jest przecież ich jedyną wnuczką! Ona też bardzo []⁶ kocha i uwielbia pomagać []⁷ w ogrodzie. Mój mąż pracuje za granicą, więc zwykle jeżdżę bez []⁸. On też lubi moich rodziców, więc telefonuje do []⁹ regularnie i opowiada o tym, co się dzieje na świecie. Moi rodzice są []¹⁰ za to bardzo wdzięczni.

III. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą właściwego zaimka zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Warszawa, 20 lipca 2006 r.

Drogi Thomasie!

Bardzo dziękuję za Twój długi i ciekawy list. Zadajesz tyle pytań! Nie mam dzisiaj zbyt dużo czasu, spróbuję jednak na niektóre z []⁰ **nich** odpowiedzieć.

Chcesz wiedzieć, jak wygląda moje życie w Polsce. Dobrze, zaraz o []¹ opowiem, choć trudno []² opisać w paru słowach. Po pierwsze: zaprzyjaźniłem się z wieloma warszawiakami najczęściej spędzam czas po pracy właśnie z []³, najczęściej z dziewczynami, czuję się wśród []⁴ zdecydowanie bardziej swojsko niż z mężczyznami. A szczególnie miło jest []⁵ w towarzystwie pewnej Agnieszki. Zresztą, nie tylko []⁶ podobają się polskie dziewczyny. Gdy zapytasz innych cudzoziemców, którzy mieszkają w Polsce, co o []⁷ sądzą, usłyszysz, że Polki wydają []⁸ się ciepłe, otwarte i bardziej tolerancyjne od mężczyzn.

Thomasie, liczę na rewanż, to znaczy na ciekawe opowieści o Twoim stażu w Hiszpanii. Przede wszystkim napisz, jak smakują []⁹ potrawy hiszpańskie. Są chyba w Twoim guście, uwielbiasz przecież pomidory!!! Według []¹⁰ najlepszymi polskimi potrawami są zupy. Najsmaczniejsza, którą jadłem, to „zupa babuni”, czyli niedzielny rosół przygotowany przez babcię Agnieszki. Mniam, mniam!

Czekam na Twój kolejny list.

Mike, po polsku – Michał

PS. Mniam, mniam znaczy, że coś było wyjątkowo smaczne i że chciałbyś jeszcze jedną porcję tego samego!!!

Zaimki – różne

I. Proszę podkreślić poprawną formę wyrazu zgodnie z podanym przykładem.

____/3 p. (12 x 0,25 p.)

Mężczyznę, którego wybrałaś na męża, cenisz za jego, niego, go⁰ urok, inteligencję, czułość. Prawdopodobnie, to właśnie jego matka nauczyła jego, go, nim¹ tego wszystkiego, co najbardziej cię w nim, niego, niemu² zachwyca. Postaraj się być jej, niej, ją³ za to wdzięczna. Powinnaś poznać i szanować zasady panujące w ją, niej, jej⁴ domu. Może niektóre warto przenieść do wasza, waszej, waszą⁵ rodziny. Kochaj ją, niej, jej⁶ syna i okazuj to - każda matka będzie ci wdzięczna za troskę o jej, nią, ją⁷ nawet całkiem dorosłe dziecko. Zawsze pamiętaj, że matka twój, twoim, twójgo⁸ męża była przez kilkanaście lat najważniejszą kobietą niego, jemu, jego⁹ życia i staraj się tego nie niszczyć. Pamiętaj, żebyście mieli dla niej, nią, jej¹⁰ czas - tęskni za synem tak jak twoją, twojej, twoja¹¹ mama za tobą, tobie, ciebie¹².

II. Proszę podkreślić poprawną formę wyrazu zgodnie z podanym przykładem.

____/2 p. (8 x 0,25 p.)

Przykład:

Czy powinien zbadać go, jego, niego⁰ lekarz?

Mój wnuczek jest bardzo żywym chłopcem, świetnie się rozwija, bo w wieku siedmiu lat ma 152 cm wzrostu i waży 38 kg. Im, Jego, Niego¹ rodzice także są wysocy. Trochę mna, mi, mnie² to niepokoi, że przy każdym większym wysiłku chłopiec strasznie się poci. Martwię się o stan zdrowia mojego, moim, mojemu³ wnuka, dlatego chciałabym wiedzieć, czy należy jemu, mu, niemu⁴ zrobić jakieś badania. Czy organizm naszemu, naszym, naszego⁵ wnuka dojrzeewa zbyt szybko? Najgorsze, że rodzice chłopca nie widzą w tym nic złego. Prawdopodobnie jest ich, im, nich⁶ tak wygodnie. Liczą na to, że kiedy chłopiec podrośnie, ich, im, nich⁷ problemy nagle się skończą. Proszę więc uprzejmie o fachową poradę, co mam robić w tej sytuacji, czy słuchać ich, moje, moich⁸ dzieci, czy leczyć wnuka...

III. Proszę podkreślić poprawną formę wyrazu zgodnie z podanym przykładem.

_____/2,5 p. (10 x 0,25 p.)

Na świecie jest dużo delfinariów, czyli basenów, w których można oglądać delfiny. **Te**, Tych, Ci ⁰ zwierzęta morskie interesują człowieka od bardzo dawna. Po umieszczeniu delfinów w basenie zaczyna się **ich, je, one** ¹ uczyć. Początkowo opiekun, siedząc w łódce, podaje **ich, nim, im** ² ryby z ręki, ale już po paru dniach pływa wraz z **nimi, nich, nie** ³, częstuje rybami, gładzi delikatnie **nim, nich, ich** ⁴ ciepłą skórę. Delfiny bardzo lubią **ci, te,** **tych** ⁵ zajęcia i wkrótce **sami, same, samych** ⁶ poszukują towarzystwa **swojego, twojego,** **jego** ⁷ opiekuna. Dopiero **taka, taki, takie** ⁸ bliska znajomość pozwala na rozpoczęcie właściwego treningu. Delfiny niezwykle szybko rozumieją, **co, czemu, czego** ⁹ chce od **nim, nich, nimi** ¹⁰ trener i nieraz po jednej lekcji potrafią powtórzyć całe zadanie.

IV. Proszę uzupełnić zdania poprawną formą właściwych zaimków zgodnie z podanym przykładem.

_____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład: Jan jest wspaniałym ojcem. Bardzo troszczy się o **swoje** dzieci. Kiedy patrzę na **jego** dzieci wierzę, że mężczyzna jest w stanie wychowywać je bez kobiety.

1. Wpłaciliśmy wszystkie pieniądze na konto, gdyż mamy zaufanie do _____ banku.
2. Zofia spędza każdą wolną chwilę w ogrodzie. Nie zaniedbuje _____ roślin.
3. Jesteśmy dobrymi sąsiadami. Możecie iść dzisiaj do kina, zaopiekujemy się _____ dziećmi.
4. Barbara często odwiedza wnuczęta i przy każdej okazji robi zdjęcia _____ najmłodszej wnuczce.
5. Wiem, że uczysz w szkole, ale nie sądziłem, że co roku jeździsz ze _____ uczniami w góry.
6. Maria i Piotr zbierają znaczki, ale nikomu nie pokazują _____ kolekcji.
7. Cieszę się, że bierzecie ślub. Z radością zatańczę na _____ weselu.
8. Andrzej buduje dom. Przeznaczył go dla _____ synów.

9. Po latach odważyłam się pokazać, co maluję. Za tydzień otwieram wystawę obrazów.

10. Musimy zmienić opiekunkę, zupełnie nie rozumie problemów dzieci.

V. Proszę przekształcić zdania zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Przykład: Sprzedajemy mieszkanie. Przeżyliśmy w nim dwadzieścia lat.

Sprzedajemy mieszkanie, w którym przeżyliśmy dwadzieścia lat.

1. Znalazłem zeszyty. Szukałem ich od wczoraj.

2. Spotkałam znajomego. Pomogłam mu kiedyś w znalezieniu pracy.

3. Poznałem kobietę. Jej syn zginął w wypadku.

4. Wychowawca rozmawia z rodzicami. Ich dzieci pojadą do Zakopanego.

5. Odwiedziłem kolegów. Chodziłem z nimi do szkoły.

VI. Proszę podkreślić poprawną formę wyrazu zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (20 x 0,25 p.)

Przykład: Joanna jest moja, moja, swoją ⁰ koleżanką od czasów szkoły podstawowej.

Znam ona, jej, ją ¹ już zatem 30 lat. Nikt, Żaden, Nikogo ² w klasie nie lubił ona, jej, ją ³,

bo zawsze była najlepszą uczennicą, więc dzieci zazdrościły Joasi. Ja zaprzyjaźniłam się

z nią, ją, niej ⁴ podczas wycieczki, który, której, którą ⁵ zorganizowała nasza

wychowawczyni. Joasia usiadła w autobusie jak zwykle sama, a ja spóźniłam się trochę, więc

nie miałam z czym, kogo, kim ⁶ usiąść. Nie lubiłam wtedy siebie, sobie, sobą ⁷ za to, że nie

przyszłam na czas. Byłam nawet obrażona na [naszą, naszej, naszego⁸] kolegę, bo to on zaproponował, żebym siedziała z Joasią. Byłam tak bardzo zła, że [nikt, nic, nikomu⁹] nie powiedziałam, popatrzyłam tylko na [jego, go, niego¹⁰] z wyrzutem, a on zaczął się śmiać ze [mną, mnie, mi¹¹]. Przez pół drogi obie milczałyśmy, aż w końcu Joasia wyciągnęła książkę i zaczęła [jej, ją, nią¹²] czytać. Okazało się, że moja sąsiadka czyta jedną z powieści Małgorzaty Musierowicz – [mojej, moja, moją¹³] ulubionej pisarki, ale [ta, tą, tej¹⁴] książki jeszcze nie znałam. Odważyłam się w końcu i zapytałam:

– Czy mogę od [ciebie, cię, tobie¹⁵] pożyczyć [tę, tej, ta¹⁶] książkę, [gdzie, skąd, kiedy¹⁷] ją już przeczytasz?

Joasia uśmiechnęła się, podała [mnie, mi, mną¹⁸] książkę, a sama z torby wyciągnęła kolejną. Nie zajęłyśmy się jednak lekturą, ale obie zaczęłyśmy z [siebie, sobą, sobie¹⁹] rozmawiać o naszych ulubionych książkach. I od [temu, ten, tego²⁰] dnia zaczęła się nasza przyjaźń, która trwa już wiele lat.

Stopniowanie przymiotnika i przysłówka

I. Proszę podkreślić poprawną formę wyrazu zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (10 x 0,25 p.)

Przykład: Po każdym praniu ten sweter robi się [długi, dłuższy, najdłuższy].

1. Kto jest [starszy, coraz starszy, najstarszy] w rodzinie - ty czy Adam?
2. To był [najnudniejszy, coraz bardziej nudny, mniej nudny] film, jaki w życiu widziałam.
3. Jarek jest [zmęczony, bardziej zmęczony, najmniej zmęczony] po balu niż po pracy.
4. Przesyłam Ci [bardziej gorące, gorętsze, najgorętsze] pozdrowienia i uściski.
5. Jej ojciec z miesiąca na miesiąc staje się [coraz bardziej siwy, najmniej siwy, najbardziej siwy].
6. Z całej rodziny [bardziej opalony, opalony, najmniej opalony] jest Piotrek.
7. Po każdym następnym kieliszku wina Jurek stawał się [wesoły, coraz weselszy, najweselszy].
8. Wydaje mi się, że twój pies jest [bardziej posłuszny, coraz mniej posłuszny, najmniej posłuszny] niż mój.
9. Poprzedni test był nadzwyczaj [łatwiejszy, łatwy, mniej łatwy].

10. Adam jest bez wątpienia bardziej zdolnym, zdolniejszym, najzdolniejszym studentem na roku.

II. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/3,75 p. (5 x 0,75 p.)

Przykład: Udowodniono, że ci, którzy kochają sport, są pewniejsi (pewny)⁰ siebie i łatwiej (łatwo)⁰ pokonują trudności.

Ewa i Adam to bliźnięta. Chodzą do jednej klasy. Adam jest _____ (spokojny)¹ od Ewy, _____ (często)² się uśmiecha i jest _____ (wysportowany)³ od niej. Za to Ewa _____ (ładnie)⁴ śpiewa i gra na gitarze oraz jest _____ (odważna)⁵ od brata.

III. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/3,75 p. (5 x 0,75 p.)

Przykład: W szkole przyjaźniłam się z Olą, Gabrysią i Beatą. Ola była szczuplejsza (szczupły)⁰ niż Gabrysia, ale Gabrysia biegła najszybciej (szybko)⁰ ze wszystkich dziewcząt.

Ja natomiast skakałam _____ (wysoko)¹ z całej grupy. Beata była _____ (zdolny)² w klasie z przedmiotów artystycznych, chociaż _____ (dobrze)³ rysowała niż malowała. Ola miała _____ (interesujący)⁴ głos w całej szkole. Wszystkie byłyśmy lubiane przez _____ (młody)⁵ od nas koleżanki.

IV. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/3,75 p. (5 x 0,75 p.)

Przykład:

Feliks i Felicja mają troje dzieci i chyba są **(szczęśliwi, sąsiedzi)**⁰, którzy nie mają dzieci.

Feliks i Felicja mają troje dzieci i chyba są **szczęśliwsi od sąsiadów**, którzy nie mają dzieci.

Ich córki Ania i Basia są bliźniaczkami, ale Ania jest _____ (wysoka, Basia)¹. Syn Bartek jest _____ (młody, siostry)². Czasem sąsiedzi skarżą się, że dziewczynki hałasują i są _____ (męczące, brat)³. Bartek jest _____ (spokojny, koledzy)⁴. Feliks i Felicja są lekarzami, a dzieci lekarzy zwykle są _____ (zdrowe, rówieśnicy)⁵.

V. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/3,75 p. (5 x 0,75 p.)

Przykład: Pawełek i Janeczka postanowili zająć się nareszcie swoimi sprawami. Dzień wydawał się **właściwszy** (właściwy)⁰ niż wczoraj, trudno było wybrać **lepsz** (dobry)⁰.

Dzisiaj Janeczka i Pawełek mieli _____ (mało)¹ lekcji, byli więc w szkole _____ (krótko)². Rafał natomiast zapowiedział, że będzie zajęty _____ (długo)³ i pojawi się dopiero na obiedzie. Babcia na deser przygotowała gruszki, które w tym roku były _____ (słodki)⁴ i _____ (miękkie)⁵ niż zwykle.

VI. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/7,5 p. (10 x 0,75 p.)

Przewodniki po Polsce informują, że Gdańsk przez setki lat był **największym** (duży)⁰ portem nad Bałtykiem, natomiast zamek w Malborku jest **większy** (duży)⁰ niż inne gotyckie zamki w Europie. Ratusz w Toruniu to jedna z _____ (piękny)¹ budowli tego typu w Europie. Wśród informacji o Warszawie czytamy, że Kolumna

Zygmunta jest [] (stary)² polskim pomnikiem przedstawiającym osobę świecką. Dalej dowiadujemy się również, że przy urządzeniu pałacyku w Wilanowie pracowali [] (dobry)³ artyści tamtych czasów. Na temat Zamościa napisano, iż jego [] (ważny)⁴ obiekty zbudowano w ciągu dwudziestu lat. Przy opisie Krakowa znajdujemy informację, że figury ołtarza w Kościele Mariackim są [] (wielki)⁵ niż rzeczywiste ludzkie postacie. W części poświęconej polskiej przyrodzie czytamy, iż Ojcowski Park Narodowy jest o wiele [] (mały)⁶ od innych parków narodowych w Polsce. Napisano tam również, że drzewa w Puszczy Białowieskiej są znacznie [] (wysoki)⁷ i [] (gruby)⁸ niż w innych polskich lasach, że Hańcza jest [] (głęboki)⁹ jeziorem w Polsce, a dolina Biebrzy należy do [] (dziki)¹⁰ obszarów w naszym kraju.

VII. Proszę uzupełnić tekst poprawną formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Być może, gdzie indziej są ziemie **piękniejsze** (piękny)⁰,
 I noce gwiazdzistsze, i ranki [] (jasny)¹,
 być może bujniejsza, [] (zielony)² jest zieleń
 i ptaki w gałęziach śpiewają [] (wesoło)³ (...).
 Być może, być może, że wszystko jest [] (dobry)⁴
 – i ptaki, i gwiazdy, i śpiew i powietrze (...).
 Być może, gdzie indziej... lecz sercu jest [] (drogi)⁵
 piosenka znad Wisły i piasek Mazowsza.

S. R. Dobrowolski, *Być może*

FLEKSJA WERBALNA

Odmiana czasownika w czasie teraźniejszym i przyszłym prostym.

I. Proszę uzupełnić tekst czasownikami w czasie teraźniejszym zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Anna **wstaje** (wstawać)⁰ zwykle bardzo wcześnie rano. Najpierw _____ (gimnastykować się)¹ i _____ (brać)² krótką kąpiel w wannie. Kiedy Anna _____ (myć się)³, jej mąż Karol _____ (przygotowywać)⁴ poranną kawę. Potem oboje _____ (jeść)⁵ śniadanie. Po śniadaniu Anna zwykle _____ (wyprowadzać)⁶ na spacer psa, a o siódmej oboje _____ (opuszczać)⁷ dom. Do pracy _____ (jeździć)⁸ najczęściej tramwajem, ale w pogodne dni _____ (chodzić)⁹ do pracy pieszo. Domu _____ (pilnować)¹⁰ pies.

II. Proszę uzupełnić tekst czasownikami w czasie teraźniejszym zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Po ciężkiej pracy **wracam** (wracać)⁰ do domu. Na uliczce pod blokiem nie _____ (znajdować)¹ wolnego miejsca na zaparkowanie samochodu. _____ (Musieć)² więc zostawić auto kilkadziesiąt metrów dalej. _____ (Wchodzić)³ do klatki schodowej, _____ (chwytać)⁴ drzwi od windy i w tym momencie winda _____ (ruszać)⁵ w górę. „Kto zabrał mi windę! Przecież w dół pan Stefan _____ (móc, on)⁶ zejść po schodach” – _____ (myśleć, ja)⁷ ze złością. Sąsiedzi _____ (potrafić)⁸ zepsuć humor nawet wtedy, gdy nie _____ (robić)⁹ niczego złego. Czasem _____ (denerwować)¹⁰ nas samą swoją obecnością.

III. Proszę uzupełnić tekst czasownikami w czasie teraźniejszym zgodnie z podanym przykładem.

____/10 p. (20 x 0,5 p.)

A: Przepraszam, czy **rozmawiam** (**rozmawiać**)⁰ z panią Ewą?

B: W tej chwili (**nie być**)¹ jej w domu.

A: Jestem studentką pani Ewy i (**potrzebować**)² jej pomocy.

B: Proszę zadzwonić później. Mama powinna wrócić około dziewiątej. A może ja (**móc**)³ pani pomóc?

A: Bardzo pani miła. Pozwoli pani, że się przedstawię. (**Mieć**)⁴ na imię Rosa i (**mieszkać**)⁵ razem z moją koleżanką z Brazylii w akademiku dla cudzoziemców, na dziewiątym piętrze. Codziennie (**my – kłaść się**)⁶ spać o trzeciej nad ranem i dlatego zawsze (**spóźniać się**)⁷ na zajęcia. A to dlatego, że nasi sąsiedzi okropnie (**hałasować**)⁸. Jedni (**jeździć**)⁹ rowerami po korytarzu, inni (**krzyczeć**)¹⁰ lub głośno (**śmiać się**)¹¹, jeszcze inni (**trenować**)¹² karate lub przez całą noc (**piec**)¹³ i (**jeść**)¹⁴ jakieś potrawy. Już tego (**my – nie wytrzymywać**)¹⁵! (**ja – Bać się**)¹⁶, że jeśli się nie wyprowadzimy, to niedługo zwariujemy. Moja koleżanka od kilku dni (**plakać**)¹⁷, tak jest zmęczona tą sytuacją. Może panie (**wiedzieć**)¹⁸, jak znaleźć niedrogie mieszkanie niedaleko szkoły?

B: Proszę przygotować kartkę i długopis. Podam pani numer telefonu mojej koleżanki ze studiów, która właśnie (**poszukiwać**)¹⁹ współlokatorów.

A: Już (**brać**)²⁰! Gotowe, słucham panią.

B: Nazywa się Małgorzata Zasadzińska, tel. 0 - 42 - 667 - 985.

A: Bardzo, bardzo dziękuję. Do widzenia!

B: Do widzenia.

IV. Proszę uzupełnić tekst czasownikami w czasie teraźniejszym zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Po zrobieniu zakupów **wychodzisz** (wychodzić, ty)⁰ na parking przed supermarketem i długo _____ (ty – rozglądać się)¹ w poszukiwaniu auta. _____ (Mijać)² sekundy, potem minuty. W głowie pustka. „Gdzie ono _____ (stać)³?” – _____ (ty – denerwować się)⁴. Codziennie kilkadziesiąt tysięcy Polaków _____ (łapać)⁵ się na tym. _____ (my – Mieć)⁶ jednak dobrą wiadomość: _____ (wy – móc)⁷ ulepszyć swą pamięć! Naukowcy _____ (polecać)⁸ proste ćwiczenia – także gimnastyczne! Bieganie, podobnie jak inne sporty _____ (poprawiać)⁹ również pracę umysłu. Nie _____ (wy – wierzyć)¹⁰? Są na to dowody! Potwierdza się stara prawda, że w zdrowym ciele zdrowy duch.

Odmiana czasownika w czasie przeszłym

I. Proszę uzupełnić tekst czasownikami w czasie przeszłym zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Tomasz **miał** (mieć)⁰ wczoraj urodziny i _____ (zaprosić)¹ na przyjęcie wszystkich swych przyjaciół. Beata i Anna jak zwykle się _____ (spóźnić)², a w dodatku _____ (zapomnieć)³ o prezencie.

Beata: „_____ (myśleć)⁴, że ty go _____ (wziąć)⁵, Aniu!”

Ania: „To twoja wina!” – _____ (krzyknąć)⁶ na siostrę Anna.

Tomasz: „Dajcie spokój. Nic się przecież nie _____ (stać)⁷”.

„Najważniejsze, że wy _____ (przyjść)⁸ – _____ (zapewniać)⁹ Adam.

Siostry przez cały wieczór _____ (czuć)¹⁰ się jednak źle.

II. Proszę uzupełnić tekst czasownikami w czasie przeszłym zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Gdy **miałam** (mieć, ja)⁰ 7 lat, _____ (mieszkać)¹ z mamą i dwoma młodszymi braćmi. W tym czasie mama _____ (pracować)² w banku, a oprócz tego _____ (rozpocząć)³ studia podyplomowe. _____ (Mieć)⁴ dla nas mało czasu. Niespodziewanie _____ (znaleźć, my)⁵ pomoc i przyjaźń u naszych sąsiadów, państwa Hanny i Stanisława Korniaków. Pan Stanisław pomimo choroby zawsze _____ (znajdować)⁶ siłę i czas, by się z nami pobawić. Ich syn, pan Kazio, _____ (uratować)⁷ mi życie, gdy zimą _____ (zanieść)⁸ mnie na rękach do ośrodka zdrowia. Jego siostra, pani Halinka, _____ (piec)⁹ nam urodzinowe torty. Może to zwykłe historie, ale dla mnie bardzo ważne. Teraz mam 22 lata i własną rodzinę, ale do dziś jestem wdzięczna za wszystko Państwu Korniakom i pisząc ten list, _____ (chcieć)¹⁰ im podziękować.

III. Proszę uzupełnić tekst czasownikami w czasie przeszłym zgodnie z podanym przykładem.

____/7 p. (14 x 0,5 p.)

Ala: Tomek, co **robileś** (robić, ty)⁰ w sobotę wieczorem? Czy _____ (pójść, ty)¹ w końcu na ten nowy film Almodóvara?

Tomek: O siódmej _____ (przyjść)² do mnie Marysia, z którą _____ (mieć)³ pójść do kina. Jednak, kiedy _____ (zacząć, my)⁴ szykować się do wyjścia, _____ (okazać się)⁵, że _____ (zginąć)⁶ mi klucz od mieszkania. Po prostu jak kamień w wodę, nigdzie nie _____ (móc – my)⁷ go znaleźć.

Ala: To znaczy, że _____ (przesiedzieć, wy)⁸ cały wieczór w domu?

Tomek: Beacie bardzo _____ (zależać)⁹ na tym filmie, więc _____ (pójść)¹⁰ do kina sama, a ja najpierw coś _____ (zjeść)¹¹, a potem _____ (zająć się)¹² pisaniem pracy semestralnej.

Ala: A co z kluczem?

Tomek: W niedzielę rano [] (przyjść)¹³ do mnie koledzy i []
(znaleźć)¹⁴ go pod stołem.

IV. Proszę przekształcić zdania zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (5 x 1 p.)

Przykład:

0. Aniu, dlaczego nie wyszłaś z psem na spacer? Nie wiedziałaś, że wrócę późno?

Marku

Marku, dlaczego nie wyszedłeś z psem na spacer? Nie wiedziałeś, że wrócę późno?

1. Drodzy koledzy, mieliście wyjść z przyjęcia o ósmej, więc dlaczego wyszliście o północy?

Drogie koleżanki

2. Dlaczego mi panowie nie powiedzieli, że nie zanieśli panowie tych dokumentów do sekretariatu?

pan

3. Proszę pani, najpierw pani wysiadła na złym przystanku, a potem przeszła ulicę na czerwonym świetle!

Moi panowie

4. Nie mogliście, czy nie chcieliście powiedzieć prawdy?

państwo

5. Koledzy, dlaczego nie zajęliście nam miejsc? Musiałyśmy stać w czasie koncertu.

Tomku /ja

V. Proszę uzupełnić tekst nr II formą czasu przeszłego czasowników podkreślonych w tekście nr II zgodnie z podanym przykładem.

____/7 p. (14 x 0,5 p.)

Tekst I

Pani Anna planuje dzień swojej rodziny:

Jutro wstane⁰ wcześniej niż zwykle. Muszę zrobić¹ zakupy, bo w lodówce nic nie ma². Przy okazji wemę³ Rekxa na spacer. Niestety, nie mogę⁴ liczyć na Piotra, bo musi⁵ leżeć w łóżku. O wpół do ósmej Zosia i Kasia wyjdą⁶ do szkoły, a Piotruś wyjdzie⁷ dopiero o jedenastej. Weźmie⁸ ze sobą duże drugie śniadanie, bo tego dnia ma⁹ dużo lekcji. Ja pobiegę¹⁰ do pracy zaraz po jego wyjściu. Wszyscy zberzemy¹¹ się razem dopiero wieczorem. Zjemy¹² kolację i opowiemy¹³ sobie o tym, co przydarzyło się nam tego dnia. Mam nadzieję, że Piotr do tego czasu dojdzie do siebie¹⁴.

Tekst II

Następnego dnia wieczorem okazało się, że wszystko przebiegało zgodnie z planem.

Pani Anna wstała⁰ wcześniej niż zwykle. [Ona] _____¹ zrobić zakupy, bo w lodówce _____² nic. Przy okazji [ona] _____³ Rekxa na spacer. Niestety, pani Anna nie _____⁴ liczyć na Piotra, bo _____⁵ leżeć w łóżku. O wpół do ósmej Zosia i Kasia _____⁶ do szkoły, a Piotruś _____⁷ dopiero o jedenastej. [On] _____⁸ ze sobą duże drugie śniadanie, bo tego dnia _____⁹ dużo lekcji. Anna _____¹⁰ do pracy zaraz po jego wyjściu. Wszyscy [oni] _____¹¹ się razem dopiero wieczorem. [Oni] _____¹² kolację i _____¹³ sobie o tym, co przydarzyło im się tego dnia. A Piotr, mąż pani Anny, do tego czasu _____¹⁴ do siebie.

Aspekt czasownika

I. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą jednego z czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Ostatni rok nie był rokiem dobrym dla producentów i sprzedawców samochodów w Polsce. Chociaż salony motoryzacyjne ciągle kierowały (kierować/skierować)⁰ do klientów

nowe, atrakcyjne oferty, to jednak Polacy nie (decydować się/zdecydować się)¹ na zakup nowego samochodu. Natomiast bardzo chętnie (kupować/kupić)² samochody używane z zagranicy. W ubiegłym roku salony samochodowe w Polsce (sprzedawać/sprzedać)³ o blisko połowę nowych aut mniej. Czy na naszych drogach będzie bezpieczniej? Jedno jest pewne. W najbliższych latach po naszych drogach (jechać/jeździć)⁴ coraz starsze samochody. Ale czy to ostatecznie (powodować/spowodować)⁵ większą ilość wypadków drogowych? Nie wiadomo.

II. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą jednego z czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład: Zwykle Maria sama **robiła** (robić/zrobić)⁰ zakupy, ale wczoraj źle się czuła.

(Prosić/Poprosić)¹ o pomoc męża i to Marek (iść/pójść)² do sklepu. (Brać/Wziąć)³ ze sobą tylko 40 zł, bo od dawna nie był w sklepie i nie wiedział, co ile kosztuje. Najpierw długo (ogłądać/obejrzyć)⁴ mięso i wędliny, aż w końcu (kupować/kupić)⁵ kilogram szynki. Potem przez kilka minut (wybierać/wybrać)⁶ warzywa, ale nic nie kupił, bo (zapominać/zapomnieć)⁷, o co prosiła żona. W końcu (wkładać/włożyć)⁸ do koszyka jeszcze cztery chleby, kilogram sera i dwa masła. Kiedy (płacić/zapłacić)⁹ za zakupy, okazało się, że zabrakło mu pieniędzy. Nie wiedział, z czego zrezygnować, więc wszystko (zostawiać/zostawić)¹⁰ w sklepie.

III. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą jednego z czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/4 p. (8 x 0,5 p.)

Kiedy byłam dzieckiem, rodzice często się **klócili** (klócić/pokłócić)⁰. Wieczorem, gdy zaczynali się awanturować, marzyłam, aby ktoś mnie (zabierać/zabrać)¹ z domu. Zwykle (słyszeć/usłyszeć)² złośliwe komentarze na swój temat

i było mi bardzo przykro. (Postanowić/Postanawiać)³ więc udowodnić, że dzieci, które nigdy nie zaznały miłości, mogą wyrosnąć na porządnym ludzi. Gdy (kończyć/skończyć)⁴ szkołę średnią, (wyjeżdżać/wyjechać)⁵ z domu. (Znajdować/Znaleźć)⁶ pracę i równocześnie pilnie (uczyć się/nauczyć się)⁷. Dziś jestem szczęśliwą żoną i matką. Codziennie (przytulać/przytulić)⁸ synka i mówię mu, że go kocham.

IV. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą jednego z czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____ /10 p. (20 x 0,5 p.)

Anna była bardzo zmęczona, więc **postanowiła** (postanawiać/postanowić)⁰ położyć się wcześniej spać.

Zaraz po przyjściu z pracy (brać/wziąć)¹ prysznic i mimo że była dopiero siódma, (iść/pójść)² do sypialni. W chwili gdy (kłaść się/położyć się)³ do łóżka, (dzwonić/zadzwonić)⁴ telefon. Anna (podnosić/podnieść)⁵ słuchawkę. To była pomyłka. Znowu (znajdować się/znaleźć się)⁶ w łóżku. Już (zamykać/zamknąć)⁷ oczy, gdy (słyszeć/usłyszeć)⁸ pukanie do drzwi. (Wstawać/Wstać)⁹ niechętnie, (zakładać/założyć)¹⁰ szlafrok, (pochodzić/podejść)¹¹ do drzwi i (otwierać/otworzyć)¹² je. Na korytarzu (widzieć/zobaczyć)¹³ sąsiadkę ze szklanką w ręku. Chciała (pożyczać/pożyczyć)¹⁴ trochę soli. Anna (uśmiechać się/uśmiechnąć się)¹⁵, (nasypywać/nasypać)¹⁶ soli do szklanki i (oddawać/oddać)¹⁷ ją sąsiadce. Potem (włączać/włączyć)¹⁸ telewizor, (oglądać/obejrzeć)¹⁹ wiadomości, film i jakiś program. Anna (usypiać/usnąć)²⁰ dopiero przed północą.

V. Proszę uzupełnić tabelę czasownikami w czasie przeszłym dokonanym zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Beata spędzała czas na wakacjach bardzo monotonnie. Wczoraj napisała do Magdy list, w którym opisała to, co wczoraj zrobiła.

Co Beata robiła wczoraj wieczorem?	Co zrobiłam wczoraj wieczorem?
Przykład: 0. pisała list	0. <u>Napisałam list.</u>
1. oglądała film	1. _____
2. opowiadała bajkę córce	2. _____
3. kładła dziecko spać	3. _____
4. prała bieliznę	4. _____
5. czytała listy od przyjaciółki	5. _____
6. dzwoniła do matki	6. _____
7. robiła kolację	7. _____
8. piła mleko z miodem	8. _____
9. podlewała kwiaty	9. _____
10. brała prysznic	10. _____

VI. Proszę uzupełnić tekst formami czasu przyszłego odpowiednich czasowników z ramki zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Każdy wyraz może być użyty tylko raz.

____/7,5 p. (10 x 0,75 p.)

jeździć/jechać/pojechać	kupować/kupić	robić/zrobić
grać/zagrać	latać/lecieć/polecieć	zaczynać/zacząć
kończyć/<u>skończyć</u>	pracować/–	zdawać/zdać
wracać/wrócić	studiować/–	

Tomek: Jak sądzisz, jak zmieni się nasze życie, gdy **skończymy**⁰ szkołę średnią?

Anka: Nietrudno przewidzieć, że Agnieszka i Mateusz, świetnie _____¹ maturę i wkrótce _____² wymarzone studia. Agnieszka przez pięć lat _____³

matematykę i filozofię w którymś z europejskich uniwersytetów i trzy lata później, albo jeszcze wcześniej, []⁴ doktorat. A Mateusz...

Tomek: Mówił mi, że najpierw []⁵ do Anglii, żeby zarobić na nową gitarę.

Anka: A jak chce to zrobić?

Tomek: Od czerwca do września []⁶ w londyńskich klubach bluesowych.

Zaprosili go ci Brytyjczycy, których poznał na konkursie „Kocham bluesa”. Ale po wakacjach []⁷ do Polski, żeby zacząć studia w szkole muzycznej w Katowicach. Jako laureat konkursu miejsce ma tam już zapewnione.

Anka: A my, jako klasowi średniacy i dzieci niebogatych rodziców, przez całe lata []⁸ wieczorami w jakichś pubach lub barach, żeby zarobić na pieniądze na studia w prywatnej uczelni.

Anka: Ale w każde wakacje []⁹ do Londynu, oczywiście tanimi liniami, i słuchać gry Mateusza na tej gitarze, którą []¹⁰ sobie w te wakacje.

Tomek: Spotkania naszej klasy w Londynie! To brzmi nieźle.

Anka: Też tak myślę.

Tryb rozkazujący

I. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Oto horoskop na nadchodzący tydzień:

Przykład: **Postaraj się** (postarać się)⁰ zacząć dobrze tydzień.

11 maja [] (wstać)¹ prawą nogą i nie [] (ogłądać się)² na to, co już za Tobą. [] (Skoncentrować się)³ na tym, co robisz. [] (Uważać)⁴ na finanse. Problemy nie rozwiążą się same, uważnie [] (przyjrzyć się)⁵ bezlitosnym cyfrom.

II. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Przykład: **Rozwiążcie** (**Rozwiązać**)⁰ wszystkie zadania.

Odpowiedzi (wpisać)¹ na kartkę pocztową, (nakleić)² też na nią wypełniony kupon konkursowy i (wysłać)³ na adres redakcji. (Sprawdzić)⁴ nazwiska zwycięzców w lutowym numerze naszego pisma. Nie (kontaktować się)⁵ z nami telefonicznie w celu uzyskania informacji.

III. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład: ⁰ **Śmieję się** (**Śmiać się**) często.

Kochana Ewuniu!

Niespodziewanie muszę wyjechać na kilka dni w delegację. Nie mogłam Cię o tym wcześniej uprzedzić. Bardzo Cię proszę o załatwienie kilku spraw:

(pokazać)	1. _____	Zuzi Lublin,
(wyprowadzić)	2. _____	psa na spacer,
(zapłacić)	3. _____	rachunki na pocztę,
(pomóc)	4. _____	babci ugotować obiad,
(wybrać)	5. _____	pieniądze z bankomatu,
(odebrać)	6. _____	z pralni płaszczy,
(podlać)	7. _____	kwiatki w ogrodzie,
(ubrać się)	8. _____	elegancko do teatru,
(wziąć)	9. _____	ze sobą Zuzię,
(zadzwonić)	10. _____	do mnie wieczorem na komórkę!

Całuję mocno

Mama

IV. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Jak pokonać złość?

Jeśli tylko możesz i wiesz, że nikogo tym nie skrzywdzisz, **mów** (**mówić**)⁰ głośno o swojej złości. _____ (Wziąć)¹ kilka oddechów, _____ (wyjść)² na świeże powietrze i _____ (maszerować)³ szybkim krokiem przez 15 minut. _____ (Zrobić)⁴ wielkie pranie i porządki w szafach, _____ (pozmywać)⁵ naczynia i _____ (umyć)⁶ okna. _____ (Zadzwoń)⁷ do przyjaciółki i _____ (wygadać się)⁸ przez telefon. _____ (Podrzeć)⁹ na kawałki kilka starych gazet i _____ (rzucić)¹⁰ czymś miękkim o ścianę. Zobaczysz, że poczujesz się lepiej.

V. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Jeśli chcecie otrzymać pracę, **umówcie się** (**umówić się, wy**)⁰ na rozmowę z dyrektorem i nie _____ (zapomnieć, wy)¹ o najprostszych zasadach.

Oto kilka z nich:

- _____ (przyjść, ty)² punktualnie,
- _____ (wyłączyć, ty)³ telefon komórkowy,
- nie _____ (zaczynać, ty)⁴ rozmowy od pytania o pieniądze,
- dobrze _____ (przemyśleć, ty)⁵ każdą odpowiedź,
- nie _____ (okazywać, ty)⁶ zdenerwowania,
- _____ (być, ty)⁷ pewny siebie,
- _____ (pomóc, ty)⁸ znaleźć dyrektorowi odpowiednią osobę,
- _____ (poznać, on)⁹ cię jak najlepiej i
- _____ (zadzwoń, on)¹⁰ właśnie do ciebie!

VI. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Aby dobrze gospodarować czasem, powinniśmy przestrzegać pewnych zasad. Najważniejsza z nich brzmi: **spieszmy się** (**spieszyć się – my**)⁰ powoli.

A oto pozostałe:

* Dobrze się _____ (wysypiać – my)¹ i _____ (planować – my)² swoje zajęcia.

* Nie _____ (odkładać – my)³ niczego na ostatnią chwilę i _____ (ustalić – my)⁴, co jest dla nas w życiu ważne.

* _____ (Nauczyć się – my)⁵ też wreszcie odmawiać i _____ (znaleźć – my)⁶ czas na odpoczynek.

* Nie _____ (poganiać – my)⁷ siebie i codziennie _____ (walczyć – my)⁸ z tak zwanymi złodziejami czasu.

* Nie _____ (oglądać – my)⁹ całymi dniami telewizji i nie _____ (plotkować – my)¹⁰ godzinami przez telefon.

VII. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Przed wycieczką nauczyciel zwrócił się do grupy uczniów:

Kochani, nie **źujcie** (**źuć**)⁰ gumy! Plecaki _____ (zostawić)¹ w szatni!

W czasie zwiedzania _____ (iść)² w grupie i _____ (nie oddalać się)³ ode mnie! _____ (Wziąć)⁴ tylko notesy i długopisy, a aparaty niech zostaną w szatni. Zdjęcia _____ (zrobić)⁵ albo przed wejściem do muzeum, albo potem.

VIII. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

_____/7,5 p. (10 x 0,75 p.)

Barbara musiała wyjechać na tydzień. Swoje obowiązki domowe rozdzieliła między męża i dzieci. Oto list, który im zostawiła:

Jacku, we wtorek **umów się** (umawiać się/umówić się)⁰ na wizytę u dentysty, a ty, Aniu, codziennie **zażywaj** (zażywać/zażyć)⁰ leki przeciwalergiczne!

Kochani, _____ (pamiętać/zapamiętać)¹ o codziennym sprzątaniu swoich pokoi!

Aniu, co dwa dni _____ (podlewać/podlać)² kwiaty!

Jacku, _____ (wyprowadzać/wyprowadzić)³ psa co rano!

Marku, _____ (robić/zrobić)⁴ zakupy w piątek i koniecznie _____

(kupować/kupić)⁵ prezent dla cioci!

Dzieci, _____ (odwiedzać/odwiedzić)⁶ we wtorek babcię i _____

(oddawać/oddać)⁷ jej ten niebieski garnek!

Drogi Mężu, _____ (płacić/zapłacić)⁸ rachunek za telefon!

Córeczko, w sobotę rano _____ (kąpać/wykąpać)⁹ psa!

Kochani, _____ (dzwonić/zadzwonić)¹⁰ do mnie codziennie!

Kocham Was

Mama

XI. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników zgodnie z podanym przykładem.

_____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Porady dla turysty wybierającego się za granicę.

Przed wyjazdem za granicę trzeba:

0. Dowiedzieć się jak najwięcej o kraju, do którego jedziesz;

1. przygotować adresy i telefony

Turysto, gdy wybierasz się za granicę:

0. Dowiedz się jak najwięcej o kraju, do którego jedziesz;

polskich konsulatów i ambasad; 2. wykupić ubezpieczenie; 3. wziąć ze sobą adresy i numery telefonów bliskich w Polsce; 4. aktywować usługę roamingu i Poland Direct; 5. zabrać karty płatnicze, чеки podróżne i gotówkę; 6. zanotować numery kart płatniczych i czeków podróżnych; 7. zrobić kserokopie dokumentów, które zabieramy ze sobą; 8. sprawdzić datę ważności paszportu; 9. mieć ze sobą kilka zdjęć paszportowych; 10. być na lotnisku dwie godziny przed odlotem.	1. adresy i telefony polskich konsulatów i ambasad; 2. ubezpieczenie; 3. ze sobą adresy i numery telefonów bliskich w Polsce; 4. usługę roamingu i Poland Direct; 5. karty płatnicze, чеки podróżne i gotówkę; 6. numery kart płatniczych i czeków podróżnych; 7. kserokopie dokumentów, które zabierasz ze sobą; 8. datę ważności paszportu; 9. ze sobą kilka zdjęć paszportowych; 10. na lotnisku dwie godziny przed odlotem.
---	---

X. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Przykład: Pomidory zalać⁰ wrzątkiem.

Pomidory zalej⁰ wrzątkiem.

SOS POMIDOROWY

3/4 kg zielonej fasolki szparagowej

5 średnich pomidorów bez skóry

ząbek czosnku

olej, sól, pieprz

Na patelni rozgrzać¹ olej, dodać² drobno pokrojony czosnek. Dodać drobno pokrojone w kostkę pomidory, oraz sól, pieprz. Smażyć³ i mieszać⁴ ok. 8 min. Zmniejszyć⁵ ogień, wrzucić fasolę, wymieszać i danie gotowe. Można dodać świeże zioła: bazylię, oregano. Sos najlepiej smakuje z plackami ziemniaczanymi.

Na patelni ¹ olej, ² drobno pokrojony czosnek. Dodać drobno pokrojone w kostkę pomidory, oraz sól, pieprz. ³ i ⁴ ok. 8 min. ⁵ ogień, wrzucić fasolę, wymieszać i danie gotowe. Można dodać świeże zioła: bazylię, oregano. Sos najlepiej smakuje z plackami ziemniaczanymi.

XI. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

– Przepraszam, **powiedz** (**powiedzieć**)⁰ mi, jak skorzystać z tego automatu.

– Najpierw (wrzucić)¹ monetę do tego otworu. Potem (wybrać)² napój, na który masz ochotę. Następnie (przycisnąć)³ guzik obok nazwy tego napoju. (Poczekać)⁴ chwilę i (wyjąć)⁵ puszkę z automatu. Powodzenia!

– Dziękuję bardzo!

XII. Proszę zamienić czasowniki w nawiasach na formy trybu rozkazującego zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Jeśli czujesz, że za dużo czasu spędzasz przed telewizorem, **skorzystaj** (**skorzystać**)⁰ z naszych rad:

- ♦ (zapisywać)¹ przez kilka dni wszystkie oglądane programy,
- ♦ (sprawdzić)², czy oglądasz tylko to, co uważasz za wartościowe,
- ♦ (sporządzić)³ listę rzeczy, które mógłbyś robić zamiast oglądania telewizji,
- ♦ (zacząć)⁴ chodzić na basen,

- ♦ (umawiać się)⁵ ze znajomymi,
- ♦ gdy jakiś program wydaje ci się mało interesujący, (wyłączyć)⁶ telewizor,
- ♦ nie (przełączać)⁷ na inny kanał,
- ♦ (wyznaczyć)⁸ sobie limit czasowy na oglądanie telewizji,
- ♦ (mieć)⁹ tylko jeden telewizor w domu,
- ♦ (umieścić)¹⁰ go w miejscu, które nie jest wygodne do oglądania.

XIII. Proszę zamienić czasowniki w nawiasach na formy trybu rozkazującego zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Poczuj (**Poczuć**)⁰ atmosferę japońskiego minimalizmu! Osiągniesz to prostymi metodami:

- (Podnieść)¹ poziom podłogi i (przykryć)² ją matami.
- (Zaufać)³ bieli ścian, brązowi i czerni prostych drewnianych mebli.
- Zamiast łóżka (położyć)⁴ materac, zamiast żyrandola (powiesić)⁵ papierowy lampion, a okno (zasłonić)⁶ bambusową zasłoną lub lnianą roletą.
- (Znaleźć)⁷ w sklepie z porcelaną kilka prostych, szklanych naczyń.
- (Wyrzucić)⁸ wszystkie niepotrzebne ozdoby.
- (Postarać się)⁹ o bonsai i (cieszyć się)¹⁰ nowym wystrojem swojego mieszkania!

Tryb przypuszczający

I. Proszę zamienić czasowniki w nawiasach na formy trybu przypuszczającego zgodnie z podanym przykładem.

____/4 p. (8 x 0,5 p.)

Przykład: Gdyby nie jechali tak szybko nie **mieliby** (oni – mieć)⁰ tego wypadku.

Gdyby Ewa miała zdrowe kolano, (ona – pojechać)¹ w tym roku z nami w góry. Tam całymi dniami (my – jeździć)² na nartach, a wieczorami (my – bawić się)³ na dyskoteczce. Kochani, bardzo (ja – chcieć)⁴ was prosić, abyście z nią porozmawiali. Może ty, Haniu, (namówić)⁵ ją na rehabilitację? Zosiu i Beato, czy (wy – móc)⁶ przyjść jutro do nas na kolację? A może Krzys i Tomek też (przyjść)⁷ razem z wami? Myślę, że najlepiej (być)⁸, gdybyśmy wspólnie przekonali Ewę, że rehabilitacja jest niezbędną.

II. Proszę zamienić czasowniki w nawiasach na formy trybu przypuszczającego zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Przykład: Gdybym był bogaty, **pojechałbym** (pojechać)⁰ w podróż dookoła świata.

Gdybym był ptakiem, nie (mieć)¹ żadnych obowiązków, ani problemów. (latać)² pod niebem i z góry (przyglądać się)³ ludziom. Wiatr i drzewa (opowiadać)⁴ mi różne ciekawe historie, a ja (śpiewać)⁵ im wesołe piosenki.

III. Proszę zamienić czasowniki w nawiasach na formy trybu przypuszczającego zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Gdybyś został szefem koncernu, twoje życie **zmieniłoby się** (zmienić się)⁰ radykalnie.

Bez wątpienia (ty – przeprowadzić się)¹ do stolicy. Żeby nie tracić czasu na dojazd do pracy, (ty – wynająć)² mieszkanie blisko biura. Wasz prywatny samochód (zatrzymać)³ żona, a tobie zarząd firmy (przydzielić)⁴ służbowe auto z kierowcą. Oczywiście,

_____ (ty – mieć)⁵ też własną sekretarkę, która _____
 (przygotowywać)⁶ dla ciebie kawę, ale na tobie _____ (spoczywać)⁷ pełna
 odpowiedzialność za finanse i kontrakty. Oczywiście, twoje zarobki _____
 (być)⁸ kilka razy wyższe niż dotychczas, ale po roku takiego życia dzieci
 _____ (nie poznawać)⁹ własnego ojca. Jak długo twoja rodzina
 _____ (wytrzymać)¹⁰ takie tempo życia?

IV. Proszę przekształcić zdania zgodnie z podanym przykładem (tryb przypuszczający).

_____/5 p. (5 x 1 p.)

Przykład:

0. Wygram na loterii i kupię sobie wielki dom.

Gdybym wygrał na loterii, kupiłbym sobie wielki dom.

1. Będę mieć wielki dom i zaproszę do niego wszystkich przyjaciół.

2. Moi przyjaciele przyjdą i urządzę dla nich wielkie przyjęcie.

3. Przyjęcie będzie udane i powtórzę je kilka razy.

4. Kupię autobus i zabiorę przyjaciół w podróż po Europie.

5. Podróż spodoba się wszystkim i pojedziemy w podróż dookoła świata.

V. Proszę przekształcić zdania zgodnie z podanym przykładem (tryb przypuszczający).

____/5 p. (5 x 1 p.)

Przykład:

0. Nie jestem milionerem i dlatego nie podróżuję po całym świecie.

Gdybym był milionerem, podróżowałbym po całym świecie.

1. Ponieważ nie poszedłem na spotkanie z prezesem, nie mam lepszej pracy.

2. Nie mam lepszej pracy, więc nie zarabiam dużo pieniędzy.

3. Ponieważ nie zarabiam dużo, nie mogę kupić sobie mieszkania.

4. Ponieważ nie kupiłem mieszkania, nie mieszkam sam.

5. Ponieważ nie mieszkam sam, codziennie muszę robić porządki.

Przymyki

I. Proszę podkreślić właściwy wyraz zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (10 x 0,25 p.)

Od, Przez, W ⁰ kilku ostatnich lat jeździmy na wakacje **na, do, nad** ¹ Mazury. Zatrzymujemy się **w, na, koło** ² pobliżu Mikołajek w domu **pod, przy, nad** ³ jeziorem. Często wylegujemy się na pobliskiej łące **za, bez, przez** ⁴ cały dzień, od rana do wieczora. Jest to **według, bez, w** ⁵ nas najlepszy sposób na odpoczynek. Czasami wędrujemy godzinami **po, do, przez** ⁶ okoliczne lasy, wiatr szumi, a **wokół, pod, u** ⁷ nas jest nietknięta

ludzką ręką natura. [Podczas, Przez, Koło ⁸] takich wędrówek nabieramy sił [do, przy, w ⁹]
pracy. [Na, Przy, Po ¹⁰] powrocie do domu wciąż wspominamy chwile spędzone na urlopie.

II. Proszę uzupełnić tekst wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Niektóre wyrazy mogą być użyte więcej niż jeden raz.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

[Do ⁰] Warszawy przyjechałam [____¹] Wejherowa, niedużego miasta [____²] Pomorzu. Moje siostry były tu już wcześniej, mieszkaly [____³] kuzynki, której córki wyjechały [____⁴] granicę. Starsza siostra zaczęła studiować [____⁵] uniwersytecie, a średnia [____⁶] Szkole Teatralnej. Nie mogłam [____⁷] nimi zamieszkać, bo mieszkanie nie było dość duże. [____⁸] pomocy szkolnej koleżanki mogłam [____⁹] kilka miesięcy pomieszkać [____¹⁰] ładnej i wygodnej kawalerce jej brata.

do
dzięki
za
wszystko
na
przez
u
w
z
za

III. Proszę uzupełnić tekst właściwymi przymkami zgodnie z podanym przykładem.

____/2 p. (8 x 0,25 p.)

Jakie jest twoje hobby?

Przykład:

Marzena: Wolne chwile najczęściej spędzam [w ⁰] parku: spaceruję i podziwiam przyrodę.

Marta: Pasjonuję się muzyką i dlatego w wolnym czasie gram [____¹] skrzypcach.

Tomek: Kiedy mogę trochę odpocząć, najchętniej gram z kolegami [____²] koszykówkę.

Magda: Odpoczywam tylko w wakacje. Jeżdżę wtedy [____³] morze.

Romek: [____⁴] rana [____⁵] wieczora uczę się lub pracuję. Nie mam czasu na hobby.

Jarek: Najlepiej relaksuję się [____⁶] klubie muzycznym.

Karolina: Wolny czas najchętniej spędzam [____⁷] wsi [____⁸] znajomych.

IV. Proszę uzupełnić tekst wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Każdego słowa można użyć tylko raz. Jeden z nich jest niepotrzebny!

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Damian postanowił odpocząć **od**⁰ swych ciężkich obowiązków i wraz ¹ znajomymi wyjechał ² jezioro. Gdy ³ dwóch godzinach znalazł się ⁴ celu podróży, zaczął przygotowywać ognisko. Zresztą ⁵ samą porę, bo już robiło się coraz ciemniej i chłodniej. ⁶ ognisku i dźwiękach gitary mógłby bawić się ⁷ końca, ale dość szybko poszedł spać, gdyż obiecał sobie, że wstanie ⁸ wschodzie słońca, weźmie wędkę i pójdzie ⁹ ryby, a następnie przygotuje śniadanie ¹⁰ swoich znajomych.

z
po
od
na
u
w
dla
przy
ze
bez
o
nad

V. Proszę uzupełnić tekst właściwymi przyimkami zgodnie z podanym przykładem.

____/7,5 p. (10 x 0,75 p.)

Po⁰ nagłej śmierci męża pani Wanda musiała pracować ¹ rana ² wieczora, żeby zarobić ³ utrzymanie gospodarstwa domowego i wykształcenie dzieci. Córka właśnie kończyła studia i planowała wyjść ⁴ mąż. Syn przygotowywał się ⁵ egzaminu maturalnego i chciał zdawać ⁶ studia. Mogłoby się wydawać, że kiedy dzieci skończą studia, pani Wanda będzie mogła w końcu pomyśleć ⁷ sobie. Nic bardziej błędnego! Córce ciągle brakuje pieniędzy ⁸ opiekunkę do dziecka, więc pożycza je ⁹ matki. Syn wziął kredyt z banku na kupno mieszkania i co miesiąc prosi ją ¹⁰ kilka złotych.

VI. Proszę uzupełnić tekst właściwymi przyimkami zgodnie z podanym przykładem.

_____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

- Kiedy zaczął Pan myśleć **o**⁰ zawodzie aktora ?
- **_____**¹ wczesnej młodości czytałem poezję. Bardzo pragnąłem zostać aktorem. Poczułem to, kiedy zacząłem chodzić **_____**² teatru. Później, już **_____**³ szkole teatralnej wielki wpływ **_____**⁴ moje aktorstwo wywarł jeden **_____**⁵ moich mistrzów – wykładowców.

Varia

I. Proszę podkreślić poprawną formę wyrazu zgodnie z podanym przykładem.

_____/2,5 p. (10 x 0,25 p.)

Psychologów, **Psychologowie**, Psychologom⁰ odkryli, że małżeństwo **mogło, może,** **mogłoby**¹ polepszyć wzajemne relacje, gdyby zaczęło dziękować **siebie, sobie, sobą**² za różne domowe przysługi. Dotyczy **to, tego, temu**³ nie tylko małżeństw, ale rodzin w ogóle. „Dziękuję”, jako słowo **domowego, domowym, domowe**⁴, jest odświeżaczem **atmosfery,** **atmosferą, atmosferze**⁵. Dziękujemy nie tylko wtedy, gdy wstajemy od **stole, stołu, stołem**⁶. „Dziękuję” znaczy, że **rozumiemy, zrozumiemy, zrozumielibyśmy**⁷, że ktoś starał się dla **nam nami, nas**⁸. Na tym, między innymi, **polegało, polega, będzie polegało**⁹ życie rodzinne, by zauważać, że nasi bliscy są dla nas **uprzejme, uprzejmymi, uprzejmi**¹⁰.

II. Proszę podkreślić poprawną formę wyrazu zgodnie z podanym przykładem.

_____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Pan Adam wystąpił w teleturnieju „Jeden z **dziesięć, dziesięciu, dziesiąty**⁰”. Odpowiedział poprawnie na **pięć, pięciu, pięcioma**¹ pytań i doszedł do finału, w którym walczy już tylko **trzy, trzej, trzech**² uczestników. Pan Adam okazał się więc lepszy niż **sześć, sześciu,** **sześcioma**³ innych osób – a może po prostu miał więcej szczęścia. W finale poradził sobie z **siedem, siedmiu, siedmioma**⁴ pytaniami, ale to nie wystarczyło, by wygrać – jego **dwa,** **dwaj, dwóch**⁵ przeciwnicy odpowiedzieli na znacznie więcej.

III. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą liczebników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/2 p. (4 x 0,5 p.)

Maj to szczególny miesiąc dla naszej rodziny. Ja obchodzę urodziny **piatego** (5)⁰ maja, a moi **dwaj** (2)⁰ bracia, którzy są bliźniakami, dzień później. Zwykle zapraszają do domu swoich ulubionych _____ (3)¹ kolegów i bawią się aż do rana. Pod koniec miesiąca moi rodzice będą świętowali _____ (20)² rocznicę ślubu. Mama dostanie na pewno od taty _____ (20)³ róż, a przed _____ (7)⁴ wieczorem wybiorą się do restauracji.

IV. Proszę uzupełnić tekst przymiotnikami utworzonymi od wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/3,75 p. (5 x 0,75 p.)

Przykład: Już od tygodnia można oglądać w kinach nowy **polski** (Polska)⁰ film.

Podróże to moje największe hobby. Dzięki nim bardzo polubiłem _____ (Czechy)¹ kuchnię, a zwłaszcza pyszne knedliki. Nie zapomnę też smaku _____ (Francja)² wina. W czasie letnich wakacji zwiedziłem dokładnie wspaniałe _____ (Włochy)³ miasta, a w Amsterdamie obejrzałem obrazy _____ (Holandia)⁴ mistrzów. Zimowe ferie planuję spędzić na nartach w jakimś _____ (Austria)⁵ kurorcie.

V. Proszę uzupełnić tekst właściwymi rzeczownikami utworzonymi od wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (nazwy mieszkańców krajów).

____/3,75 p. (5 x 0,75 p.)

Przykład: **Polacy** (Polska)⁰ mają bigos i pierogi. A z jakich potraw są znane kraje Europy?

_____ (Czechy)¹ mają knedliki, a _____ (Hiszpania)² paellę.

_____ (Szwajcaria)³ są znani z sera, a _____ (Ukraina)⁴ z ukraińskiego barszczu. _____ (Węgry)⁵ oferują wspaniały gulasz.

VI. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

W ostatnich **latach** (**rok**)⁰ coraz częstszym sposobem nawiązywania _____ (kontakt)¹ z drugą osobą jest Internet. Na _____ (czat)² internetowych wszystko jest łatwiejsze, ponieważ rozmówca jest anonimowy. W każdym _____ (moment)³ można nie odpowiadać na niewygodne pytania lub wyłączyć komputer. Są ludzie, którzy _____ (poznać się)⁴ dzięki _____ (komputer)⁵, a następnie _____ (pobrać się)⁶. Jednak trudno sprawdzić, kto _____ (siedzieć)⁷ po drugiej stronie _____ (internetowy)⁸ łączy i jakie ma zamiary. Dlatego psychologowie ostrzegają rodziców, żeby zwracać _____ (uwaga)⁹ na swoje dzieci przesiadujące przed ekranem komputera. Niekiedy internetowe znajomości mogą okazać się tragiczne w _____ (skutek, l. mn)¹⁰.

VII. Proszę podkreślić właściwą formę czasownika zgodnie z podanym przykładem.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład: Ania i Kasia **miały, mieli, będą mieli** ⁰ trudną podróż do Poznania.

4 listopada Ania i Kasia wracały z Krakowa do Poznania. **Przychodziły, Przyszły, Będą** **przychodziły** ¹ na dworzec pół godziny przed odjazdem pociągu, ale niestety w kasie nie sprzedano im ani biletów, ani miejscówek, ponieważ wszystkie miejsca były już zarezerwowane. Gdy pociąg **wjedzie, będzie wjeżdżał, wjechał** ² na stację i zatrzymał się na peronie, Ania **znalazła, znalazły, znajdą** ³ konduktora i **zapytają, zapytała, zapytały** ⁴ go, czy **mogła, może, mogli** ⁵ z koleżanką wsiąść do pociągu bez biletu i miejscówki. Konduktor **pozwolił, pozwalał, pozwoli** ⁶ jej na to. W pociągu **panuje, panował, panowali** ⁷ tłok, ponieważ wiele osób, tak jak Ania i Kasia, **wsiedli, wsiadło, wsiadą** ⁸ do pociągu za zgodą konduktora. Ania postawiła torbę na korytarzu, rozpięła kurtkę i **zaczęła, zaczną, zacznie** ⁹

zastanawiać się, jak zniesie tę podróż. Kasia tymczasem już wesoło rozmawia, będzie
rozmawiała, rozmawiała¹⁰ z jakimś przystojnym chłopakiem.

VIII. Proszę uzupełnić tekst wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Niektóre wyrazy mogą być użyte dwa razy.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Ania jest moją siostrą i⁰ Marta jest moją siostrą. Ania jest starsza,
_____¹ Marta młodsza. _____² są siostrami, to wcale nie
są do siebie podobne. Wszyscy myślą, _____³ to Marta jest
starsza, _____⁴ jest bardzo poważna. Chciałbym, _____⁵
obie były tak wesołe jak Ania, _____⁶ Marta nie umie się niestety
śmiać. Nie wiem, _____⁷ to się kiedyś zmieni. Teraz Marta
kończy szkołę _____⁸ chce zdawać na studia. Zamierza studiować
informatykę – na uniwersytecie _____⁹ na politechnice. Mam
nadzieję, _____¹⁰ życie studenckie poprawi jej humor.

a
albo
choć
ale
czy
i
bo
że
żeby

IX. Proszę przekształcić zdania zgodnie z przykładem tak, by nie zmieniły sensu.

____/5 p. (5 x 1 p.)

Przykład

0. Pani Małgorzata jest wyższa niż pani Grażyna.

Pani Grażyna

Pani Grażyna jest niższa niż pani Małgorzata (od pani Małgorzaty).

1. Jestem mniej inteligentny od moich braci.

ode mnie

2. Brawo, napisał pan tę pracę bezbłędnie!

ani jednego

3. W naszej grupie nie uczą się Europejczycy.

nie ma

4. Na imieninach Tomka nie było tylko was.

oprócz

5. Proszę usiąść w środku, obok tej Japonki i tego Amerykanina!

między

X. Proszę przekształcić zdania zgodnie z podanym przykładem (negacja).

____/5 p. (5 x 1 p.)

Przykład

0. Dlaczego zawsze jesz na obiad frytki i hamburgery?

nigdy

Dlaczego nigdy nie jesz na obiad frytek ani/i hamburgerów?

1. Wszyscy wysłali już listy do rodziców.

Nikt

2. Zawsze mam na wszystko czas.

Nigdy

3. Wszystkich lubię i wszystkim ufam.

Nikogo

4. W naszej grupie są śliczne dziewczyny i przystojni chłopcy.

nie ma

5. Proszę nauczyć się na pamięć dialogu i napisać ćwiczenie nr 7!

Proszę nie

PRZYKŁADOWY ZESTAW ZADAŃ

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

**Państwowa Komisja ds. Poświadczania Znajomości
Języka Polskiego jako Obcego**

LICZBA PUNKTÓW _____ / 40

I. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (odmiana rzeczowników i przymiotników).

_____/5 p. (10 x 0,5 p.)

W **Polsce** (**Polska**)⁰ jestem od trzech _____ (tydzień)¹. Przyjechałam tu z _____ (Francja)², żeby zrobić reportaż o polsko-francuskich małżeństwach. Trochę czasu spędzam w _____ (biblioteka)³, ale przede wszystkim spotykam się z takimi małżeństwami oraz z _____ (ludzie)⁴, którzy je znają. Pomagają mi w tym _____ (kolega)⁵ – _____ (dziennikarz)⁶ z polskich _____ (gazeta)⁷ i polskiego _____ (radio)⁸. Są to _____ (wspaniały)⁹ specjaliści i _____ (dobry)¹⁰ przyjaciele.

II. Proszę podkreślić właściwą formę wyrazów zgodnie z podanym przykładem.

_____/2,75 p. (11 x 0,25 p.)

Przykład: Ewa nie widziała **oni, ich, one**⁰ od pięciu lat.

Ewa ma pięcioro siostrzeńców. Bardzo **one, ich, je**¹ kocha i jest gotowa wiele dla **ich, nich, nim**² zrobić. Szczególnie dla Jacka i Basi, którzy są najmłodsi. **Go, Jego, Niego**³ zawsze zaprasza na weekendy, bo – jak mówi – dom dzięki **mu, jemu, niemu**⁴ staje się weselszy. **Ją, Jej, Niej**⁵ też często zaprasza, ale Basia bardzo tęskni za swoją mamą i nie chce bez **nią, niej, jej**⁶ nigdzie chodzić. Ewa bierze dzieci do kina, chodzi z **one, nich, nimi**⁷ na długie spacerunki i kupuje **ich, nimi, im**⁸ zabawki. Lubi też opowiadać o **ich, nich, nimi**⁹ znajomym, którzy pytają czasami, czy Ewa nie jest jeszcze **nich, nimi, nim**¹⁰ zmęczona. **Jej, Ona, Ją**¹¹ jednak zaprzecza.

III. Proszę uzupełnić właściwą formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (czas teraźniejszy i przyszły prosty).

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Przykład: Tomku, **przepraszam** (przepraszać)⁰ za spóźnienie. **Zadzwoń** (zadzwonić)⁰ później.

Monika rozmawia z synem przez telefon:

„Marku, za godzinę Ela i Jacek _____ (dać)¹ Ci dokumenty, które Ty z kolei _____ (powinien)² przekazać do banku. My z tatą teraz _____ (jechać)³ ulicą Legnicką, a właściwie _____ (stać)⁴ w korku, więc ty i babcia sami _____ (musieć)⁵ wszystko załatwić.”

IV. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą jednego z czasowników w nawiasie zgodnie z podanym przykładem.

____/7,5 p. (10 x 0,75)

Wczoraj Marek **zaspał** (zasypiać/zaspać)⁰ do pracy. Było bardzo późno, kiedy _____ (wychodzić/wyjść)¹ z domu. Na przystanku _____ (czekać/poczekać)² aż 20 minut, a kiedy autobus w końcu _____ (przyjeżdżać/przyjechać)³, Marek _____ (przypominać/przypomnieć)⁴ sobie, że bilet miesięczny _____ (zostawiać/zostawić)⁵ w domu. Niestety, Marek często _____ (zapominać/zapomnieć)⁶ o różnych rzeczach. Musiał więc _____ (kupować/kupić)⁷ bilet jednorazowy. Punktualnie o 10.00 _____ (wchodzić/wejść)⁸ do biura i szybko zabrał się do pracy. Po chwili zauważył, że sekretarka _____ (kłaść/położyć)⁹ na jego biurku polecenie od kierownika – dziś Marek będzie musiał _____ (zostawać/zostać)¹⁰ w pracy dłużej.

V. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą wyrazów w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (stopniowanie przymiotników i przysłówków).

____/3,75 p. (5 x 0,75 p.)

A: Dlaczego nie przyszedłeś **wcześniej** (wcześnie)⁰ i nie kupiłeś Basi **ładniejszych** (ładny)⁰ kwiatów?

B: Dzisiejsze zebranie trwało _____ (długo)¹ niż zwykle, a wybór kwiatów był _____ (mały)² niż normalnie. Wiesz przecież, że te imieniny są bardzo popularne.

A: Chodźmy _____ (szybko)³, bo się spóźnimy. Na szczęście mam dla niej dobrą książkę.

B: Mam nadzieję, że będzie _____ (ciekawa)⁴ od zeszłorocznej.

A: Bądź trochę _____ (miły)⁵! Na drugi raz możesz sam kupować prezenty.

VI. Proszę uzupełnić tekst wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Niektóre spójniki mogą być użyte dwa razy.

____/3,5 p. (7 x 0,5 p.)

Przykład: A: Po co Karol poszedł na targ?

B: **Żeby**⁰ kupić wiśnie do ciasta.

A: Co wolisz – kawę _____¹ herbatę?

B: Wszystko mi jedno. Może być to _____² to.

A: W takim razie dostaniesz herbatę, _____³ jest już gotowa.

Masz ochotę na ciasto z wiśniami?

B: _____⁴ uwielbiam twoje ciasto, muszę powiedzieć

„nie”. Wiesz przecież, _____⁵ się odchudzam.

A: Naprawdę?

B: Naprawdę, nie wiem tylko, _____⁶ będę długo konsekwentna.

A: Zastanów się jeszcze. To ciasto nie ma dużo kalorii, _____⁷

wiśnie w tym roku już się kończą. To ostatnia okazja!

żeby

bo

choć

że

czy

a

albo

VII. Proszę uzupełnić tekst wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! Niektóre przyimki mogą się powtarzać.

____/5 p. (10 x 0,5 p.)

Wczoraj był ⁰ naszej szkole koncert z okazji świąt. ¹ tego koncertu przygotowywaliśmy się ² panią Dianą bardzo długo. Ja i Magda wyszliśmy ³ środek sali i śpiewaliśmy ⁴ wszystkich dzieci. ⁵ moją głową wisiał duży mikrofon i ⁶ cały czas bałem się, że spadnie i uderzy mnie ⁷ głowę. Śpiewaliśmy nie tylko po polsku, były też teksty angielskie i francuskie. ⁸ występie dostaliśmy brawa i kwiaty. Podszedł też ⁹ nas dyrektor i bardzo serdecznie nam pogratulował. W domu czekał ¹⁰ nas wspaniały tort.

z
przez
na
w
dla
do
nad
po

VIII. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą trybu rozkazującego utworzonego od podkreślonych czasowników zgodnie z podanym przykładem.

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Trzeba dobrze zaplanować⁰ wyjście w góry. Trzeba zostawić¹ informację o planowanym wyjściu. Trzeba zabrać² ciepłe rzeczy. Trzeba przygotować³ wodę i kanapki. Trzeba zapakować⁴ odpowiedni sprzęt. Trzeba znaleźć⁵ bezpieczne miejsce na nocleg.

Rady dla turysty:

Zaplanuj⁰ dobrze wyjście w góry! ¹ informację o planowanym wyjściu! ² ciepłe rzeczy! ³ wodę i kanapki! ⁴ odpowiedni sprzęt! ⁵ bezpieczne miejsce na nocleg!

IX. Proszę uzupełnić tekst właściwą formą czasowników w nawiasach zgodnie z podanym przykładem (tryb przypuszczający).

____/2,5 p. (5 x 0,5 p.)

Cześć, Anka!

Mam do Ciebie ogromną prośbę. Czy **pożyczyłabyś** (**pożyczyć**)⁰ mi tę książkę o Adamie Mickiewiczu? Chętnie (wziąć)¹ ją od Ciebie na kilka dni, gdyż niedługo

mam egzamin z literatury, który (móc)² właściwie zdać później. Profesor nawet pytał mnie i Kasię, czy nie (chcieć)³ go zdawać w innym terminie, ale (woleć)⁴ tego nie robić, bo przed nami jeszcze 4 trudne egzaminy. Paweł, mój brat, (oddać)⁵ Ci podręcznik w następną środę. Dobrze?

Ewa

X. Proszę przekształcić zdania zgodnie z podanym przykładem tak, by nie zmieniły sensu.

___/5 p. (5 x 1 p.)

Przykład

0. Adam i Jacek są moimi kolegami.

to

Adam i Jacek to moi koledzy.

1. Mój dziadek jest najstarszy ze wszystkich!

Nikt

2. W czasie wakacji byliśmy nad morzem i w górach.

pojechaliśmy

3. Mój brat jest świetnym piłkarzem.

gra

4. Naprawdę nie znam jej imienia.

nie wiem

5. Chcemy ci pomóc, ale nie możemy.

gdybyśmy

KLUCZ

Klucz do przykładowych zadań

FLEKSJA IMIENNA

Odmiana rzeczownika

I.

1. Europie
2. wakacje
3. granicę
4. morze
5. sporty wodne
6. morzem
7. góry
8. widoki

II.

1. stronach
2. internetowych
3. czasopismach
4. filmowych
5. naszą
6. aurę
7. niepowtarzalnej
8. urody
9. najsłynniejszej
10. trucicielki

III.

1. piętrze
2. okna/okien
3. zajęć
4. pracy
5. ścianach
6. widokiem
7. hałasu
8. pociągów
9. mieszkańcy
10. śnie

IV.

1. kas
2. biletów
3. miejsc
4. rzędzie
5. nadzieję
6. filmowi
7. zajęć
8. widzowie
9. wrażeń
10. nagród

V.

1. czerwcu
2. urodzin
3. prezentów
4. rowerem / z roweru
5. rowerze
6. rana
7. nocy
8. kolegami
9. mieście
10. sportowi

VI.

1. pracy
2. fabryce
3. rowerem
4. pieniędzy
5. synowie
6. mieszkań
7. tygodniu
8. gimnazjum
9. bratu
10. domu

VII.

1. Markowi
2. sukcesów
3. radości
4. siostrze
5. powodzenia
6. miłości
7. zdrowia
8. szczęścia
9. wakacji

VIII.

1. dobrych przyjaciół
2. swojego domu
3. jeziorem mazurskim
4. państwa Kowalskich
5. starym znajomym
6. pana Antoniego
7. pysznej szarlotce
8. panią Marię
9. najważniejszą atrakcją
10. ostatnich prac

IX.

1. przystanek
2. postój
3. księgarni
4. jubilerski
5. kwaciarnię
6. cukierni
7. aptece
8. delikatesach
9. monopolowego
10. obuwniczego

Zaimki osobowe

I.	II.		III.	
1. niej	1. nimi	6. ich	1. nim	6. mnie/mi
2. nią	2. mnie	7. im	2. je	7. nich
3. jej	3. im	8. niego	3. nimi	8. im
4. ją	4. mną	9. nich	4. nich	9. Ci
5. nią	5. nią	10. mu	5. mi	10. mnie

Zaimki - różne

I.	II.	III.	IV.
1. go	1. Jego	1. je	1. naszego/swojego/swego
2. nim	2. mnie	2. im	2. swoich/swych
3. jej	3. mojego	3. nimi	3. waszymi
4. jej	4. mu	4. ich	4. swojej/swej
5. waszej	5. naszego	5. te	5. ze swoimi/swymi, z twoimi/twymi
6. jej	6. im	6. same	6. swojej/swej
7. jej	7. ich	7. swojego	7. waszym
8. twojego	8. moich	8. taka	8. swoich/swych
9. jego		9. czego	9. swoich/swych/moich
10. niej		10. nich	10. naszych
11. twoja			
12. tobą			

V.

1. Znalazłem zeszyty, których szukałem od wczoraj.
2. Spotkałam znajomego, któremu pomogłam kiedyś w znalezieniu pracy.
3. Poznałem kobietę, której syn zginął w wypadku.
4. Wychowawca rozmawia z rodzicami, których dzieci pojedą do Zakopanego.
5. Odwiedziłem kolegów, z którymi chodziłem do szkoły.

VI.

1. ją	11. mnie
2. Nikt	12. ją
3. jej	13. mojej
4. nią	14. tej
5. którą	15. ciebie
6. kim	16. tę
7. siebie	17. kiedy
8. naszego	18. mi
9. nic	19. sobą
10. niego	20. tego

Stopniowanie przymiotnika i przysłówka

I.

1. najstarszy
2. najnudniejszy
3. bardziej zmęczony
4. najgorętsze
5. coraz bardziej siwy
6. najmniej opalony
7. coraz weselszy
8. bardziej posłuszny
9. łatwy
10. najzdolniejszym

II.

1. spokojniejszy
2. częściej
3. bardziej wysportowany
4. ładniej
5. odważniejsza

III.

1. najwyżej
2. najzdolniejsza
3. lepiej
4. najbardziej interesujący
5. młodsze

IV.

1. wyższa od Basi (także: niż Basia)
2. młodszy od siostr (także: niż siostry)
3. bardziej męczące od brata (także: niż brat)
4. spokojniejszy od kolegów (także: niż koledzy)
5. zdrowsze od rówieśników (także: niż rówieśnicy)

V.

1. mniej
2. krócej
3. dłużej
4. słodsze
5. bardziej miękkie

VI.

1. (z) najpiękniejszych/piękniejszych
2. najstarszym
3. najlepsi
4. najważniejsze/ważniejsze
5. większe
6. mniejszy
7. wyższe
8. grubsze
9. najgłębszym
10. (do) najdzikszych/dzikszych

VII.

1. jaśniejsze
2. zieleńsza
3. weselej
4. lepsze
5. droższa

FLEKSJA WERBALNA

Odmiana czasownika w czasie teraźniejszym i przyszłym prostym

I.

1. gimnastkuje się
2. bierze
3. myje się
4. przygotowuje
5. jedzą
6. wyprowadza
7. opuszczają
8. jeżdżą
9. chodzą
10. pilnuje

II.

1. znajduję
2. muszę
3. wchodzę
4. chwytam
5. rusza
6. może/mógł
7. myślę/myślałam
8. potrafią
9. robią
10. denerwują

III.

1. nie ma	11. śmieją się
2. potrzebuję	12. trenują
3. mogę	13. pieką
4. Mam	14. jedzą
5. mieszkam	15. nie wytrzymujemy
6. kładziemy się	16. Boję się
7. spóźniam(y) się	17. płacze
8. hałasują	18. wiedzą
9. jeżdżą	19. poszukuje
10. krzyczą	20. biorę

IV.

1. rozglądasz się/się
rozglądasz
2. Mijają
3. stoi
4. denerwujesz się
5. łapie
6. Mamy
7. możecie
8. polecają
9. poprawiają
10. wierzycie

Odmiana czasownika w czasie przeszłym

I.

1. zaprosił
2. spóźniły
3. zapomnieli
4. Myślałam
5. wzięłaś
6. krzyknęła
7. stało
8. przyszłyście
9. zapewniał
10. czuły

II.

1. mieszkalam/mieszkaliśmy
2. pracowała
3. rozpoczęła
4. Miała
5. znaleźliśmy
6. znajdował
7. uratował
8. zaniósł
9. piekła
10. chciałam

III.

1. poszedłeś
2. przyszła
3. miałem
4. zaczęliśmy
5. okazało się
6. zginął
7. mogliśmy
8. przesiedzieliście
9. zależało
10. poszła
11. zjadłem
12. zająłem się
13. przyszli
14. znaleźli

IV.

1. Drogie koleżanki, miałyście wyjść z przyjęcia o ósmej, więc dlaczego wyszłyście o północy?
2. Dlaczego mi pan nie powiedział, że nie zaniósł (pan) tych dokumentów do sekretariatu?
3. Moi panowie, najpierw panowie wysiedli na złym przystanku, a potem przeszli ulicę na czerwonym świetle!
4. Nie mogli państwo czy nie chcieli powiedzieć prawdy?
5. Tomku, dlaczego nie zająłeś mi miejsca? Musiałem/Musiałam stać w czasie koncertu.

V.

1. musiała	8. wziął
2. nie było	9. miał
3. wzięła	10. pobięła
4. mogła	11. zebrali się
5. musiał	12. Zjedli
6. wyszły	13. opowiedzieli
7. wyszedł	14. doszedł

Aspekt czasownika

I.

1. decydowali się
2. kupowali
3. sprzedali
4. będą jeździć/jeździły
5. spowoduje

II.

1. Poprosiła
2. poszedł
3. Wziął
4. oglądał
5. kupił
6. wybierał
7. zapomniął
8. włożył
9. płacił
10. zostawił

III.

1. zabrał
2. słyszałam
3. Postanowiłam
4. skończyłam
5. wyjechałam
6. Znalazłam
7. uczyłam się
8. przytulam

IV.

1. wzięła
2. poszła
3. kładła się/położyła się
4. zadzwonił
5. podniosła
6. znalazła się
7. zamykała/zamknęła
8. usłyszała
9. Wstała
10. założyła

11. podeszła
12. otworzyła
13. zobaczyła
14. pożyczyć
15. uśmiechnęła się
16. nasypała
17. oddała
18. włączyła
19. obejrzała
20. usnęła

V.

1. obejrzałam film
2. opowiedziałam bajkę córce
3. położyłam dziecko spać
4. wyprałam/uprałam/przeprałam bieliznę
5. przeczytałam listy od przyjaciółki
6. zadzwoniłam do matki
7. zrobiłam kolację
8. wypiliśmy mleko z miodem
9. podlałam kwiaty
10. wzięłam prysznic

VI.

1. zdadzą	6. będzie grał/grac
2. zaczną	7. wróci
3. będzie studiowała/studiować	8. będziemy pracowali/pracować
4. robi	9. będziemy latali/latać
5. pojedzie	10. kupi

Tryb rozkazujący

I.

1. wstań
2. oglądaj się
3. Skoncentruj się
4. Uważaj
5. przyjrzyj się

II.

1. wpiszcie
2. naklejcie
3. wyślijcie
4. Sprawdźcie
5. kontaktujcie

III.

1. pokaż
2. wyprowadź
3. zapłać
4. pomóż
5. wybierz
6. odbierz
7. podlej
8. ubierz się
9. weź
10. zadzwoń

IV.

1. Weź
2. wyjdź
3. maszeruj
4. Zrób
5. pozmywaj
6. umyj
7. Zadzwoń
8. wygadaj się
9. Podrzyj
10. rzuć

V.

1. zapomnijcie
2. przyjdź
3. wyłącz
4. zaczynaj
5. przemyśl
6. okazuj
7. bądź
8. pomóż
9. niech pozna
10. niech zadzwoni

VI.

1. wysypiajmy
2. planujmy
3. odkładajmy
4. ustalmy
5. Nauczmy
6. znajdźmy
7. poganiajmy
8. walczy
9. oglądajmy
10. plotkujmy

VII.

1. zostawcie
2. idźcie
3. nie oddalajcie się
4. Weźcie
5. zróbcie

VIII.

1. pamiętajcie
2. podlewaj
3. wyprowadzaj
4. zrób
5. kup
6. odwiedźcie
7. oddajcie
8. zapłać
9. wykup
10. dzwońcie

IX.

1. przygotuj
2. wykup
3. weź
4. aktywuj
5. zabierz
6. zanotuj
7. zrób
8. sprawdź
9. miej
10. bądź

X.

1. rozgrzej
2. dodaj
3. Smaż
4. mieszaj
5. zmniejsz

XI.

1. wrzuć
2. wybierz
3. przyciśnij
4. Poczekaj
5. wyjmij

XII.

1. zapisuj
2. sprawdź
3. sporządź
4. zacznij
5. umawiaj się
6. wyłącz
7. przełączaj
8. wyznacz
9. miej
10. umieść

XIII.

1. Podnieś
2. przykryj
3. Zaufaj
4. połóż
5. powieś
6. zasłoń
7. Znajdź
8. Wyrzuć
9. postaraj się
10. ciesz się

Tryb przypuszczający

I.

1. pojechałaby
2. jeździlibyśmy
3. bawilibyśmy się
4. chciałbym/chciałabym
5. namówiłabyś
6. mogłybyście
7. przyszliby
8. byłoby

II.

1. miałbym
2. latałbym
3. przyglądałbym się
4. opowiadałby
5. śpiewałbym

III.

1. przeprowadziłbyś się
2. wynająłbyś
3. zatrzymałaby
4. przydzieliłby
5. miałbyś
6. przygotowywałaby
7. spoczywałaby
8. byłyby
9. nie poznawałby
10. wytrzymałaby

IV.

1. Gdybym miał wielki dom, zaprosiłbym...;
2. Gdyby przyszli moi przyjaciele, urządziłbym...;
3. Gdyby przyjęcie było udane, powtórzyłbym...;
4. Gdybym kupił autobus, zabrałbym...;
5. Gdyby podróż spodobała się..., pojechalibyśmy... .

V.

1. Gdybym poszedł na spotkanie z prezesem, miałbym lepszą pracę.
2. Gdybym miał lepszą pracę, zarabiałbym dużo pieniędzy.
3. Gdybym zarabiał dużo, mógłbym kupić sobie mieszkanie.
4. Gdybym kupił mieszkanie, mieszkałbym sam.
5. Gdybym mieszkał sam, nie musiałbym codziennie robić porządków.

Przymyki

I.

1. na
2. w
3. nad
4. przez
5. według
6. przez
7. wokół
8. Podczas
9. do
10. Po

II.

1. z
2. na
3. u
4. za
5. na/w
6. w
7. z
8. Dzięki
9. przez
10. w

III.

1. na
2. w
3. nad
4. Od
5. do
6. w
7. na
8. u

IV.

1. ze
2. nad
3. po
4. u
5. w
6. Przy
7. bez
8. o
9. na
10. dla

V.

1. od
2. do
3. na
4. za
5. do
6. na
7. o
8. na
9. od
10. o

VI.

1. Od/We
2. do
3. w
4. na
5. z

Varia

I.

1. mogłoby
2. sobie
3. to
4. domowe
5. atmosfery
6. stołu
7. rozumiemy
8. nas
9. polega
10. uprzejmi

II.

1. pięć
2. trzech
3. sześć
4. siedmioma
5. dwaj

III.

1. trzech
2. dwudziestą
3. dwadzieścia
4. siódmą

IV.

1. czeską
2. francuskiego
3. włoskie
4. holenderskich
5. austriackim

V.

1. Czesi
2. Hiszpanie
3. Szwajcarzy
4. Ukraińcy
5. Węgrzy

VI.

1. kontaktu
2. czatach
3. momencie
4. poznali się/poznają się
5. komputerowi
6. pobrali się/pobierają się
7. siedzi
8. internetowego
9. uwagę
10. skutkach

VII.

1. Przyszły
2. wjechał
3. znalazła
4. zapytała
5. może
6. pozwolił
7. panował
8. wsiadło
9. zaczęła
10. rozmawiała

VIII.

1. a
2. Chociaż
3. że
4. bo
5. żeby
6. ale
7. czy
8. i
9. albo
10. że

IX.

1. Moi bracia są ode mnie bardziej inteligentni.
2. Brawo, nie zrobił pan w tej pracy ani jednego błędu! (albo inny dopuszczalny szyk)
3. W naszej grupie nie ma Europejczyków (ani jednego Europejczyka).
4. Na imieninach Tomka byli wszyscy oprócz was.
5. Proszę usiąść (w środku) między tą Japonką a/i tym Amerykaninem!

X.

1. Nikt nie wysłał jeszcze listów do rodziców.
2. Nigdy nie mam na nic czasu. (lub inny szyk zdania)
3. Nikogo nie lubię i nikomu nie ufam.
4. W naszej grupie nie ma ślicznych dziewczyn ani przystojnych chłopców.
5. Proszę nie uczyć się na pamięć dialogu ani nie pisać ćwiczenia nr 7!

Klucz do przykładowego zestawu zadań

I.

1. tygodni
2. Francji
3. bibliotece
4. ludźmi
5. koledzy
6. dziennikarze
7. gazet
8. radia
9. wspaniali
10. dobrzy

II.

1. ich
2. nich
3. Jego
4. niemu
5. Ją
6. niej
7. nimi
8. im
9. nich
10. nimi
11. Ona

III.

1. dadzą
2. powinienieś
3. jedziemy
4. stoimy
5. musicie/będziecie musieli

IV.

1. wyszedł
2. czekał
3. przyjechał
4. przypomniał
5. zostawił
6. zapomina
7. kupić
8. wszedł
9. położyła
10. zostać

V.

1. dłużej
2. mniejszy
3. szybciej
4. ciekawsza
5. miłszy

VI.

1. czy
2. albo
3. bo
4. Chociaż
5. że
6. czy
7. a

VII.

1. Do
2. z
3. na
4. dla
5. Nad
6. przez
7. w
8. Po
9. do
10. na

VIII.

1. zostaw
2. zabierz
3. przygotuj
4. zapakuj
5. znajdź

IX.

1. wzięłabym
2. mogłabym
3. chciałabyśmy
4. wołałybyśmy (wołałabym)
5. oddałby

X.

1. Nikt nie jest tak mądry jak mój dziadek./Nikt nie jest mądrzejszy od mojego dziadka/niż mój dziadek!
2. W czasie wakacji pojechaliśmy nad morze i w góry.
3. Mój brat świetnie gra w piłkę.
4. Naprawdę nie wiem, jak ona ma na imię.
5. Pomogliśmy ci, gdybyśmy mogli./Gdybyśmy mogli, pomogliśmy ci.